

Aikaesteratsastus

SKHH ry

Yhdistyksen suosittelemat säännöt

Toteutetaan SM -kilpailuissa, niihin liittyvissä karsinnoissa, mestaruusluokissa ja suositellaan käytettäväksi myös muiden järjestämissä aikaesteratsastuskilpailuissa.

Laadittu 4.2.2018

Yleistä esteratsastuksesta keppihevosen kanssa

Estaratsastus keppihevosella lainaa paljon esteratsastuksesta oikeilla hevosilla. Mm. virhepisteet ja arvosteluperusteet tulevat hevosmaailmasta. Oikean eläimen sijaan kuitenkin käytössämme on harrastusväline, keppihevonen. Näin ollen esteratsastus teknisesti mittaa vain ratsastajan esteratsastuskykyjä, joita ovat mm. ponnistusvoima, nopeus, tasapaino, muisti, kestävyys ja paineensietokyky. Kuitenkin keppihevosella ratsastaessa usea harrastaja huomioi myös keppihevosensa taitotason ja luonteen. Hevoselle voidaan luoda hahmo eli persoona. Näin ollen voidaan puhua myös, että tietty korkeus on hevosen hyppytaso. Hevosen temperamentti saattaa antaa lisää tulisuuutta ratsastukseen ja kun joku menee pieleen, voimme sanoa esimerkiksi, että hevonen ei ollut tänään parhaimmillaan. Tämä hahmonmukainen harrastaminen on yksi keppihevostelun ulottuvuuksista, jota harvoin näkee muissa harrastuksissa.

Aikaesteratsastuksessa ratsastaja keppihevosensa kanssa suorittaa ennalta määritetyn esteradan tavoitellen puhdasta (= virhepisteetöntä) ja mahdollisimman nopeaa rataa.

Esteet

Peruseste koostuu kahdesta elementistä: Tolppa ja puomi. Tolppia käytetään pareina ja niiden väliin asetetaan puomi tai puomeja. Esteisiin voi kuulua myös muita elementtejä: Yleisimpinä numerot, laatat, johteet, lankut sekä vesimatot. Sen lisäksi sallittua on koristella esteitä mm. kukkasin ja erilaisin rakennelmin. Keppihevosesteratsastuksessa esteiden rakentamiselle on hyvin vapaat kädet. Myös mittasuhteiden puolesta.

Standardia esteiden mittasuhteille ei ole. Tärkeintä on, että tolppien väliin jää tarpeeksi pitkä puomi ja/tai väli, jotta ratsastaja voi turvallisesti hypätä sen yli. Kuitenkin ahtaampia esteitä voi käyttää tekemällä radasta haastavamman, jolloin oikealla hyppytyylillä on väliä.

Mittasuhteita tärkeämpää on turvata ratsastajan turvallisuus oikeanlaisilla elementeillä. Puomien tulee olla kevyitä ja ohuita. Suositeltu materiaali on muovi kuten auraskepit tai muut ohuet muoviputket. Nämä antavat myös hieman periksi jos pudottuaan joutuvat ratsastajan jalan alle minimoiden mm. nilkan vääntymisen riskin. Muitakin vastaavia kevyitä materiaaleja voidaan käyttää. Metallit, puu ja muut kovat ja periksiantamattoman tai painavat materiaalit eivät ole suositeltuja. Harjanvarret menevät vielä hätätapauksessa, mutta esimerkiksi oikeilla hevosilla käytettäviä paksumpia puupuomeja ei saa käyttää. Nämä eivät välttämättä putoa ihmisen jalan osuessa siihen ja vaarana on kaatuminen ja mm. venähdykset.

On siis tarkoitus, että puomi on tarpeeksi kevyt, jotta se putoaa kannakkeilta ratsastajan osuessa siihen, mutta ei aiheuta osumisesta vaaratilannetta.

Myös lankkujen, jotka joko asetetaan samoin kuin puomit kannakkeille tai seisovat omilla jaloillaan, on oltava turvallisia. Niiden on oltava alimpana esteessä ja korkeuden tulee olla mieluiten alle 40 cm. Niiden on myös annettava periksi kolautuksesta.

Tolppien tulisi pysyä tukevasti pystyssä. Näihin materiaaleja voi käyttää hieman vapaammin. Niiden tulisi sietää ilmavirtaa ja pieniä kolhaisuja, mutta kuitenkin kaatua kunnan törmäyksestä, jotta ratsastaja ei täysin runno itseään niihin esimerkiksi kaatuessaan. Liian painavat ja tukevat tolpat eivät ole siis suositeltuja turvallisuussyistä. Myös tolppien jalkoihin tulisi kiinnittää huomiota. Liian pitkät jalat tai riittämätön tuki tolpalle on pahasta.

Myös tolppien vieressä tai niissä kiinni olevien johteiden kuuluu olla tukevia, mutta kuitenkin esimerkiksi kaatumistilanteessa antaa periksi.

Kannakkeissa, joihin puomi asetetaan tolppiin, voidaan käyttää useampaa materiaalia. Naulat tai ruuvit lienevät suosituin vaihtoehto, mutta myös erilaiset metalli- ja puukannakkeet sopivat.

Tärkeintä on, että kannakkeet pitävät puomin tarpeeksi vakaana päällään. On kuitenkin äärimmäisen tärkeää, että puomi myös tippuu kannakkeilta ratsastajan kosketuksesta. Näin ollen puomin on oltava kannakkeen päällä, ei esim asetettu kiinteästi tai liian syvälle kannakkeille.

Puomin on pystyttävä tippumaan siihen suuntaan, mihin ratsastaja on menossa. Esimerkiksi yksinaulaisten kannakkeiden on näin ollen osoitettava hypyn laskusuuntaan. Aivan pienimmästä tuulenvireestä puomi ei silti saa tippua. Kannakkeiden tulee olla tylppäpäisiä eikä liian ulkonevia.

Puomi ei saa tippua liian syvälle kannakkeeseen (esim. puukannakkeen kuoppa ei saa olla liian syvä).

Ylipäättään turvallisuutta on mietittävä jokaisen elementin kohdalla, joka tulee esteeseen. Aivan erityistä huomiota tulee antaa niille rakennelmille tai koristeille, jotka ovat hyppylinjassa.

Esteisiin voi ja suositellaan laitettavaksi hyppyjärjestyksen määräämä numero. Tämä helpottaa radan opettelua ja toisaalta ohjaa ratsastajaa myös suorituksen aikana oikealle esteelle.

Esteen korkeus mitataan hyppykohdalta (yleisesti keskikohta) puomin ylälinjalta korkeimmalta kohdalta. Yleisesti pyritään pitämään esteen korkeus tasaluvuissa esim. 30 cm, 70 cm, 100 cm jne. Esteen leveys on yleensä puomin leveys (puomin päästä päähän tai tolpasta tolppaan). Esteen pituus taas on mitattu hyppysuunnan mukaan. Esimerkiksi okserin pituus mitataan ensimmäisen puomin ulkoreunalta toisen puomin ulkoreunaan puomien keskikohdalta.

Estetyypit ja estetermejä keppihevosilla

Pystyeste: Peruseste, yleisin käytetty estetyyppi. Esteen leveydeltä korkeus on sama. Puomit ovat sijoitettu suoraan. Pystyesteellä ei ole pituutta. Näin ollen perus pystyeste koostuu tolppaparista ja puomista tai puomeista. Puomien kanssa tai sijaan voidaan käyttää myös lankkuja.

Pituuseste: Tässä estetyypissä on nimensä mukaan pituutta. Ratsastussuuntaan esteeseen on sijoitettu useampi osa. Keppihevosilla kilpailuradoilla on suositeltavaa, ettei pituus ole suurempi kuin korkeus.

Okseri: Pituuseste, jossa on kaksi peräkkäin asetettua osaa. Esimerkiksi kaksi tolppaparia puomeineen. Etuosa ei saa olla korkeampi kuin takaosa. Joko osien puomit ovat saman korkuisia tai etummainen on alempana.

Trippeli: Pituuseste, jossa kolme perättäistä osaa. Ensimmäisen osan tulee olla matalin takimmaisena ollen korkein. Kaksi takimmaista osaa voivat joissain tapauksissa olla myös saman korkuisia.

Muuri: Kiinteäksi naamioitu este. Esimerkiksi tiilimuuriksi koristeltu. Yläosien on kuitenkin annettava periksi. Rakentamiseen voi käyttää mm. pahvilaatikoita. Esteellä on näin ollen hieman myös pituutta.

Vesieste: Este vesihaudalla/ vesimatolla. Este (esim. pystyeste) on voitu sijoittaa haudan/ maton eteen, päälle tai taakse.

Vesihauta: Vedellä täytetty hauta tai matto, jossa ei varsinaista esteosaa. Vesihaudan eteen voi asettaa ponnahduselementin (alle 30 cm). Ponnahduselementti ei kuulu varsinaisesti esteeseen eikä sen kaatamisesta tule virhepisteitä. Virhepiste tulee veteen tai matolle astumisesta.

Hauta: Kuoppa tai matto ilman vettä. Ei käytetä yksittäin keppihevosilla rataesteratsastuksessa, mutta voi olla lisänä esim. pystyesteen kanssa vesiesteen tavoin.

Yksittäiseste: Este, joka ylitetään yhdellä hypyllä. Esim. Pystyeste, trippeli.

Sarjaeste: Koostuu kahdesta tai useammasta yksittäisesteestä. Esteiden välit eivät ole standardisoituja keppihevosilla, mutta esteiden väliin on mahdollista yhdestä kolmeen askelta. Joissain tapauksissa myös normaaleissa rataesteluokissa esteen voi tai se täytyy ratsastaa ”innarina”.

Esteet merkataan kirjaimin esim. 5a on ensimmäiseksi hypättävä, sitten 5b ja 5c. Koko sarja on hypättävä kokonaisuudessaan. Näin ollen kielto millä tahansa sarjan osalla velvoittaa ratsastamaan koko sarjan uudestaan.

Innari: Sarjaesteiden väliin ei mahdu askelta, jolloin ratsastaja ponnistaa seuraavalle esteelle heti tultuaan alas edelliseltä. Ei suositeltu perus aikaesteradalla, mutta mahdollinen.

Ristikko: Puomit menevät ristiin keskeltä, jolloin esteen keskikohta on selvästi matalin. Korkeus mitataan tältä kohtaa. Käytetään vain matalissa ja/tai helpoissa luokissa.

Sianselkä: Este on keskeltä korkeampi kuin edestä ja takaa. Esim. keskimäinen puomi on korkeimmalla kolmiosaisessa esteessä, jossa etu- ja takapuomi ovat samalla korkeudella.

Viuhka: Puomit ovat toiselta laidalta estettä suoraan päällekkäin, mutta toiselta laidalta leviävät viuhkamaisesti alimmasta ylimpään. Ylhäältä katsoen viuhkamainen tai kolmiomainen pituus.

Tottelevaisuuseste: Erikoisesti muotoillut tai rakennetut erikoisesteet, jotka testaavat ratsastajan (ja hänen keppihevosen) rohkeutta. Mahdollistavat hyvinkin luovien esterakennelmien luomisen.

Rata, sen suunnitteleminen ja rakentaminen

Radan rakentamisessa ja suunnittelussa on keppihevosten kanssa huomattavasti vapaammat kädet kuin oikeille hevosille rataa suunniteltaessa. Esteiden välejä, etäisyyksiä, radan kokoa tai estetyyppejä ei ole standardisoitu. On vain suosituksia. Tämä antaa radan suunnittelijalle luovan vapauden suunnitella rata juuri siihen tilaan, missä se ratsastetaan. Myös erilaisia esteitä saa vapaammin käyttää. Lähestymiset voivat olla hiukan riskimpiä kuin oikeilla hevosilla. Kuitenkin turvallisuus on pidettävä aina mielessä ja etusijalla!

Esteradan suositeltu koko on noin 10 x 20 m. Tämä voidaan kuitenkin katsoa varsin tilavaksi ja paljon pienempiinkin mittasuhteisiin saa rakennettua aivan päteviä esteratoja. Suurempi kenttä mahdollistaa kuitenkin pidemmät esteiden välimatkat, jolloin myös nopeus korostuu. Rataa ei ole välttämätöntä rajata, mutta on suositeltua merkitä radan ulkoreunat kokonaan, jotta kukaan ei astu radalle ja kilpailijan tielle kesken suorituksen. On myös suositeltua merkitä radan reunoille sisään- ja ulostulo.

Estemestaruuskarsinnoissa suosittelemme kentän minimikooksi 8 x 11 m.

Ratapiirros on esitettävä kilpailijoille ennen luokan alkua, viimeistään rataa tutustuttaessa.

Ratapiirrokseseen on sisällytettävä ainakin esteiden sijainnit ja järjestys, lähtö- ja maalilinjat jos sellaisia käytetään, esteiden hyppysuunta (nuolet tai numerointi sillä puolella mistä hypätään) ja mahdolliset vaaralliset oikoreitit, joista tulee hylkäys. Esteet toivotaan piirrettävän niin, että niistä näkee estetyypin. Esimerkiksi pystyeste voi olla suora viiva, okseri kaksi viivaa yhdellä numerolla, erikoisesteet neliskulmio jne. Mahdollista on merkitä myös esim. koristelut radalla, suositellut ratsastusreitit ja lähestymiset esteille ja tarkemmin esteiden ulkonäkö. Mikäli muutoksia rataa tulee juuri ennen luokkaa, on kilpailijoita ohjeistettava rataa tutustumisessa ja merkittävä ratapiirrokseseen muutokset tai tehtävä täysin uusi ratapiirros.

Ratapiirrokseseen voi merkitä enimmäisajan ja arvostelumenetelmän (etenkin jos se on jokin muu kuin A.2.0), mutta nämä voidaan ilmoittaa myös muuten.

Esteet numeroidaan ratapiirroksessa ja itse radalla aloittaen esteestä nro 1, joka hypätään ensimmäisenä. Sarjaesteet numeroidaan samalla numerolla ja kirjaimella: ensimmäinen osa on esim 7a, toinen 7b ja kolmas 7c.

Radan esteiden korkeus saa olla enintään ratapiirroksessa tai muualla ilmoitettu korkeus. Yksittäiset esteet voivat olla matalampia kuin ilmoitettu korkeus ilman velvoitetta ilmoittaa asiasta kilpailijoille, mutta useamman esteen ollessa 5 cm matalampia kuin ilmoitettu korkeus, tulee asiasta tiedottaa kilpailijoille ajoissa. Tällöin korkeus voidaan merkitä esim: 40-50 cm.

Kun rata on suunniteltu ja rakennettu, se on hyvä testiratsastaa. Testiratsastaja ei saa olla kilpailija tai muuten kaikkien kilpailijoiden on päästävä testiratsastamaan rata. Mikäli tarpeeksi tasokasta ratsastajaa ei ole saatavilla, esteiden korkeutta voi tiputtaa testiratsastuksen ajaksi. Tärkeintä on katsoa, että etäisyydet ovat sopivat, lähestymiset mahdollisia ja järkevät ratsastustiet esteiden välillä esteettömiä (ei esim. vaaratilanteita tai huonoja oikomisista aiheuttavia koristeita tiellä).

Esteet tulee merkitä etenkin pitkällä radoilla numeroin ja kirjaimin. Lyhyemmällä radoilla (esim. kuusi hyppyä) numerointi on vain suositus. Numeroinnin lisäksi esteet voidaan merkitä lipuin tai laatoin niin, että valkoinen on vasemmalla ja punainen oikealla. Nämä liput kertovat esteen hyppysuunnan ja leveyden. Hyppysuunnan voi kertoa myös asettamalla numeron sille puolelle, mistä este hypätään. Esteiden merkkien kaatamisesta tai siirtämisestä hyväksytysti ratsastettaessa ei tule virhepisteitä. Mikäli esimerkiksi lippu tippuu tolpastä, kun ratsastaja kolauttaa puomit alas, virhepisteet tulevat vain pudottamisesta.

Samoin muiden radan koristeiden kaatamisesta, tiputtamisesta tai siirtämisestä ei tule lisävirhepisteitä. Yleisesti ottaen tällaiset elementit radalla ja esteissä kuitenkin on tarkoitettu väistettäviksi. Vain mikäli koristeen on kerrottu merkitsevän vaarallista oikomista, sen ylittäminen tai kaataminen tarkoittaa suorituksen hylkäämistä.

Mikäli radan ulkoreunat on merkitty jollakin elementillä (esim. puomi tai aita), niiden ylittämisestä, siirtämisestä tai kaatamisesta tulee hylkäys. Tämä katsotaan siis radalta poistumiseksi.

Radalta ei siis suorituksen aikana saa poistua eikä sille saa tulla muita kuin suorittaja ja ratahenkilökunta sekä tuomari.

Radan rakennus ja ylläpito luokan aikana ja niiden välissä kuuluu ratahenkilökunnalle. He nostavat puomit ja kaatuneet elementit sekä asettavat ja siirtävät esteet. Joskus sama ihminen voi ottaa myös aikaa ja/tai tuomaroida. Ratahenkilökunnan, ajanottajien sekä tuomarien on kuitenkin pysyttävä pois suorittajan tieltä.

Rata voi alkaa lähtölinjalta ja loppua maalilinjaan. Se voi myös alkaa, kun ratsastaja nousee ensimmäiselle esteelle ja laskeutuu viimeiseltä. Tuomarilla on valta valita ajanoton alku ja loppu. Käytännöstä on tiedoitettava kilpailijoille.

Luokat

Keppihevosten aikaesteratsastuksessa luokat ilmoitetaan usein vain korkeuden mukaan. Esimerkiksi: Luokka 1: 50 cm. Luokille voi antaa myös nimiä. Suositeltua on, että luokkia ei jaettaisi tarpeettomasti ikä- tai tasoryhmiin. Usein luokat ovatkin avoimia kaikille ja niihin osallistuja saa itse arvioida taitotasonsa riittävän kyseiseen luokkaan.

Mikäli ikärajoja asetetaan (esim. juniorien estemestaruus), se on ilmoitettava selkeästi ennen luokan ilmoittautumisen alkamista. Luokan nimeen riittää kuitenkin ikäryhmän ”tunnus” esim. juniorit, nuoret tai seniorit. Luokan säännöissä tai ilmoittautumisinfossa on tarkennettava, mitä kyseinen

tunnus tarkoittaa, sillä näitä tunnuksia ei keppihevosten osalta ole standardoitu. Ikärajoitetuissa luokissa kilpailijoiden tulee olla valmis osoittamaan ikänsä (esim. Kela -kortti).

SM -kilpailuiden estekarsintaluokat tulee ilmoittaa selkeästi tunnuksella ”SM -karsinta”.

Luokkien poikkeavat säännöt, olosuhteet tai muut arvostelumenetelmät kuin A.2.0 tulee ilmoittaa ennen ilmoittautumisen alkamista luokkien infoissa tai ilmoittautumisinfossa.

Oletettu arvostelumenetelmä on aina A.2.0 ellei toisin ilmoiteta. Tämä tarkoittaa käytännössä sitä, että kilpailijat sijoitetaan ensin virhepisteiden mukaan ja sen jälkeen ajan mukaan. Toisin sanoen ajasta riippumatta nolla virhepistettä saaneet sijoittuvat ennen 4 vp saaneita. Tätä arvostelumenetelmää toteutetaan myös estemestaruuksissa ja niiden karsinnoissa.

Jos esteluokasta ei muuta ilmoiteta, se on avoin kaikille. Näin ollen kaikki ikään, sukupuoleen, taitotasoon tai harrastusvuosiin katsomatta voivat osallistua luokkaan. Ratsun tulee olla keppihevonen- tai poni. Rodulla, värillä tai muulla ei ole merkitystä. Muut keppieläimet eivät oletetusti saa osallistua, mutta tähän voidaan aina tehdä poikkeus ilmoittamalla siitä ajoissa tai yksittäistapauksissa tuomarin harkinnalla. Estemestaruuksiin kelpaavat kuitenkin vain keppihevokset ja -ponit.

Tuomarin harkinnan varassa on myös mm. esteiden madaltaminen yksittäisille kilpailijoille. Tämä ei kuitenkaan koskaan ole suositeltavaa, ellei kyseinen tehdä luokan ja näin ollen kilpailun ulkopuolella. Estemestaruuksissa ja niiden karsinnoissa tämä ei ole ollenkaan mahdollista.

Hylätty ratsukko saa ratsastaa aina radan loppuun niin halutessaan.

Rataan tutustuminen

Rataan saa tutustua ennen luokan alkua jalkaisin. Joskus myös ratsain. Kuuntele tämän osalta tuomarin ja/tai järjestäjän ohjeita. Mikäli yksi kilpailijoista on myös testiratsastaja, luokan muidenkin kilpailijoiden tulee saada testiratsastaa rata tai sen osia läpi.

Oletuksena on, että esteitä tai koristeita ei saa pudottaa, kaataa tai siirrellä. Ylipäätään esteisiin ei yleensä saa koskea, ellei toisin ilmoiteta. Esteiden siirtäminen tai puomien pudottaminen voi aiheuttaa hylkäyksen kyseisestä luokasta.

Rataan tutustumisessa tulee olla saatavilla myös ratapiirros.

Mikäli vaarallisia oikomispaikkoja on merkitty, ne tulee näyttää myös käytännössä. Ylipäätään rataa tutustumista voi vetää tuomari/järjestäjä, joka voi samalla muistuttaa poikkeussäännöistä tai myös perussäännöstä.

Kilpailijoille on annettava tarpeeksi aikaa tutustua rataa. Mikäli vasta tässä ratapiirros julkistetaan, aikaa tulee antaa enemmän kuin jos ratapiirros on annettu jo aikaisemmin. Myös jos kilpailijoita on paljon, tutustuminen vaatii enemmän aikaa.

Radalta tulee olla pois viimeistään silloin, kun luokka on merkitty alkavaksi. Rataan ei saa tulla tutustumaan ennen kuin lupa on annettu ja tutustumasta on tultava pois tuomarin/järjestäjän käskystä, vaikka luokka ei vielä alkaisikaan.

Rataan tutustumiseen saa kilpailijan kanssa tulla huoltaja (mikäli kilpailija on nuori) tai valmentaja.

Luokissa sijoittuminen ja palkinnot

Luokissa sijoittuu suositellusti vähintään kolme kilpailijaa. Tätä voidaan kuitenkin muuttaa, mikäli kilpailijoita on paljon tai liian vähän. Tässäkin järjestäjällä on vapaus itse valita ja suunnitella kilpailijoiden sijoittuminen ja palkitseminen.

Estemestaruuskarsinnoissa sijoittuneet saavat pisteet seuraavasti: Ensimmäinen sija saa 3 p, toinen 2p ja kolmas 1p. Nämä pisteet kirjataan ylös karsintojen tiedostoihin, joista lopulta katsotaan itse mestaruuksissa ratsastavat.

Palkintoina suositellaan vähintään ruusukkeita. Niiden värit menevät yleensä tässä järjestyksessä: sini-valkoinen, sininen ja valkoinen. Keppihevostilpailuissa ei kuitenkaan ole standardoitu palkitsemista, joten muissa kuin estemestaruuksissa ja niihin johtavissa karsinnoissa järjestäjällä on vapaat kädet palkintojen suhteen. Estemestaruuksissa palkintoina on vähintään ruusukkeet ja pokaalit. Estemestaruuskarsinnoissa ruusukkeet ja diplomit kolmelle ensimmäiselle.

Muita ohjeita luokkiin

Tämän säännösten julkaisun jälkeen yhdistyksen järjestämissä luokissa (estemestaruudet, muut SM -kilpailuiden luokat ja karsinnat) pakollinen askellaji esteiden välillä on laukka. Pari metriä ennen estettä ja pari metriä sen jälkeen saa ottaa raviaskeleita eli juoksuaskeleita, mutta pidemmällä väleillä tulee laukata. Jatkuvasta ravaamisesta tulee hylky.

Suorituksen saa aloittaa vasta tuomarin luvasta. Tervehdi tuomaria esim. nyökkäyksellä kun olet valmis ja tuomari nyökkää takaisin, viheltää pilliin tai suullisesti antaa luvan lähtöön. Lähtö ennen tuomarin merkkiä johtaa hylkäämiseen. Tässä voidaan kuitenkin tuomarin harkinnalla tehdä poikkeus jos kilpailija on esim. nuori tai ei ole ehtinyt ylittää estettä. Tuomarin merkistä on 45 sekuntia aikaa aloittaa suoritus.

Tuomari voi antaa äänimerkkejä. Äänimerkeillä voidaan merkitä rataa tutustumisen alkua ja loppua. Sitä voi myös käyttää saadakseen huomion kilpailijoilta. Usein keppihevostilpailuissa kuitenkin käytetään puhetta, sillä välimatkat eivät ole niin pitkiä, ettei puheääni kuuluisi. Näin ollen usein tutustumisen alku ja loppu ohjataan kertomalla.

On suositeltavaa, että äänimerkkiä käytetään kuitenkin lähtömerkin antamiseen. Äänimerkistä, joka voi olla esim kellon kilautus tai pilliin vihellys, on 45 sekuntia aikaa aloittaa rata eli ylittää lähtölinja tai nousta ensimmäiselle esteelle, mistä suorituksen alkaminen on sovittu.

Hylkäys on myös suositeltu ilmoitettavan kahdella äänimerkillä (esim kaksi vihellystä).

Suorituksen aikana yhden äänimerkin voi antaa tilanteissa, joissa ratsastaja täytyy pysäyttää. Tällaisia tilanteita on mm. esteen hajoaminen ilman kilpailijan osuutta asiaan. Mikäli ajanottaja on tarkka ja osaa pistää ajan tauolle tässä vaiheessa, suorituksen voi antaa jatkaa yhdellä äänimerkillä, kun tilanne on korjaantunut ja ajanotto jatkuu. Sama tehdään, jos ratsastajan kieltäytyessä esteestä putoaa puomi tai se siirtyy.

Huom! Kuitenkin suositeltavampaa näissä yllättävissä tilanteissa on pysäyttää ajanotto ja suoritus kokonaan ja antaa mahdollisuus aloittaa suoritus kokonaan uudestaan. Näin toimitaan myös mestaruuksissa ja niihin tähtäävissä karsinnoissa. Kiellosta johtuneesta esteen siirtymisestä tai hajoittamisesta sen sijaan annetaan sekä kiellosta 4 vp että pudotuksesta 4 vp. Este korjataan suorituksen jälkeen. Voltti esteelle uudestaan tullessa mitataan ajassa.

Luokan aikana ja myös niiden välissä on aina kuunneltava tuomaria ja ratahenkilökuntaa! Usein ohjeet ja merkit annetaan suullisesti.

Radalle on suorituksen aikana pääsy vain tuomarilla ja ratahenkilökunnalla kilpailijan lisäksi. Hekään eivät saa mennä kesken suorituksen kilpailijan eteen. Mikäli kentän laitoja ei ole merkattu, katsojien ja odottavien kilpailijoiden on pystyttävä tarpeeksi kaukana radasta, jotta kilpailijalle jää tilaa suorittaa. Tuomarin ja järjestäjien tehtäväksi jää varmistaa tarvittava tila kilpailijalle.

Ratahenkilökunnan, tuomarin tai järjestäjän virheen vuoksi häiriintynyt suoritus on oikeus uusia kokonaan. Samoin jos häirinnän on aiheuttanut tahallisesti tai tahattomasti katsoja tai toinen kilpailija.

Mikäli kilpailija ei saavu radalle kutsusta, hänet siirretään luokan lähtöjärjestykseen viimeiseksi. Mikäli hän ei saavu silloinkaan kutsuttaessa, suoritus hylätään.

Ennen suorituksen alkamista ja sen lopettamisen jälkeen (kun aika ei kulu) tapahtuvat virheet kuten kaatuminen tai tottelemattomuus eivät lisää virhepisteitä. Näin ollen kilpailijan kaatuessa sen jälkeen kun hän laskeutuu viimeiseltä esteeltä tai ehtii ylittää maalilinjan ja ajanotto lopetetaan (suoritus loppuu), hylkäystä ei tule.

Ennen ilmoittautumista tulee aina lukea kaikki luokkaan liittyvä info läpi: miten ilmoittaudutaan, säännöt ja kuka saa osallistua.

Jälki-ilmoittautuminen voidaan järjestää tarvittaessa.

Suosittelua on, että yhteen luokkaan yksi ratsastaja voi osallistua vain kerran yhdellä keppihevoseella. Mikäli luokassa on vähän ratsastajia, tähänkin voidaan tehdä poikkeus. Kuinka moneen luokkaan ja kuinka monesti yhteen luokkaan saa ilmoittautua tulee tiedottaa ilmoittautumisinfossa.

Lisäys 21.2.2018: Ohjista on pidettävä kiinni kummallakin kädellä koko radan ajan. Myös hypätessä. Toinen käsi voi olla kepissä ja toinen vain ohjissa kiinni, mutta ohjien tulee kuitenkin olla jatkuvasti käsissä. Ohjista irrottamisesta hetkellisesti toisella kädellä saa virhepisteitä.

Kokonaan toinen tai kumpikin käsi irti ohjista radan suorittanut hylätään.

Henkilökunta

Henkilökuntaan kuuluu minimissään tuomari, ajanottaja ja ratahenkilö. Kaikkia heitä voi olla myös useampi tai mahdollisuuksien mukaan yksi henkilö voi tehdä useampaa tehtävää. Esim. ajanottaja voi myös olla ratahenkilökuntaa ja nostaa pudonneet puomit suoritusten välissä. Lisäksi henkilöön voi kuulua kuuluttaja, sihteeri, lämmittelyalueen valvoja ja muita toimijoita. Tärkeintä on, että jokaiselle henkilökunnan jäsenelle on selkeää, mitkä tehtävät kuuluvat heille. Vähimmäismäärä yhtä luokkaa kohden on kaksi ihmistä, jotta tasapuolisuus esimerkiksi kiistatilanteissa voidaan turvata.

Ratsastajan ja keppihevosen varusteet

Ratsastajan asulle ei ole vaatimuksia, ellei toisin mainita. Kuitenkin esteille suositellaan iskuja vaimentavia kenkiä ja urheiluun sopivaa vaatetusta. Kenkäpakko tulee olemaan estemestaruuksissa. Erilaisia tukia saa käyttää. Suositeltavaa on kuitenkin käyttää vain niitä tukia, joista on lääkäri, fysioterapeutti tai muu ammattilainen antanut lausunnon.

Keppihevosella tulee olla vähintään jonkinlaiset suitset ohjineen, ellei toisin mainita. Apuohjat, rintaremmit ja suojat on sallittu aikaesteratsastuksessa. Poikkeuksista varustesääntöihin tulee ilmoittaa. Kankikuolaimet eivät ole suositellut ja voidaan kieltää kokonaan.

Raippa on sallittu.

Oikeilla hevosilla käytettävät turvavälineet kuten kypärä tai turvaliivi eivät tuo keppihevosaursastukseen lisäturvaa. Tällaiset raskaat turvavarustukset voivat jopa haitata suorittamista. Näin ollen niitä ei suositella kilpailijoille.

Sääntöjen vastaiset varusteet voivat johtaa hylkäykseen.

Numerolaput keppihevosilla hyväksytään vain jos ne on määrätty järjestäjän toimesta. Muuten ne voivat aiheuttaa sekaannuksia.

Varusteet on esiteltävä tuomarille hänen niin pyytäessä.

Verryttely

Keppihevosten rataestekilpailuihin suositellaan lämmittelyyn tarkoitettua kenttää kisakentän lisäksi.

Tälle kentälle kannattaa sijoittaa vähintään kaksi estettä. Toinen matalammalla korkeudella kuin seuraavaksi ratsastettava luokka alkulämmittelyksi ja toinen joko saman korkuinen tai lähes saman korkuinen kuin ratsastettava luokka. Lämmittelyalueen esteitä koskevat saman säännöt ja suositukset kuin kilpailuradankin esteitä.

Kilpailijoille voi lämmittelykentän sijaan tarjota lämmittelyvaihtoehto itse kisakentällä esimerkiksi tarjoamalla radalta jonkin osan lämmittelyyn ennen luokan alkua.

Tulee kuitenkin muistaa, että keppihevosaursukko koostuu teknisesti vain ratsastajasta eli ihmisestä.

Näin ollen tavallinen koko vartalon ”jumppalämmittely” on myös erittäin suositeltavaa kaikille kilpailijoille ennen suoritukseen lähtöä. Tämä voi estää loukkaantumisia.

Joka tapauksessa kilpailujen järjestäjien tulee huolehtia, että lämmittelymahdollisuus on tarjolla vähintään tarvittavan tilan verran.

Arvostelumenetelmät

Mikäli toisin ei mainita, aikaesteratsastuksessa keppihevosilla arvostelumenetelmä on aina A.2.0. Ensin sijoitetaan virhepisteiden, sitten ajan perusteella. Näin myös estemestaruuksissa. Ensin siis sijoitetaan nolla virhepistettä saaneet, nopein ensin, sitten vasta 4 virhepistettä saaneet, vaikka joku 4 vp saanut olisikin ollut nopeampi kuin puhtaan radan suorittanut.

Muitakin arvostelumenetelmiä näkee toisinaan käytettävän keppihevosilla ja tästä tulee aina ilmoittaa etukäteen. Joissakin sijoitetaan ratsukot ajan mukaan ja virhepisteet muutetaan sekunneiksi. Toisissa taas puhtaan radan suorittaneet kilpailevat vielä uusinnassa. Nämä arvostelumenetelmät ovat suoraan lainaus hevosmaailmasta. Näitä muita arvostelumenetelmiä voi tarkastella mm SRL:n estekilpailusäännöistä. Kuitenkin jos näistä lainaa jotakin menetelmää, tulee se selittää sanallisesti kilpailijoille etukäteen luokan infossa pelkän tunnuksen sijaan. Näin myös varmistetaan, että järjestäjä ja/tai tuomari oikeasti ymmärtävät miten kyseistä arvostelumenetelmää sovelletaan keppihevosilla.

Virhepisteitä

Hylkäykseen johtaa:

Kaatuminen, kun ratsastajan polvi tai käsi tai isompi alue jalkapohjista ylemmästä vartalosta osuu maahan.

Satulasta suistuminen, kun keppihevosen keppi lähtee jalkojen välistä kokonaan.

Radalta poistuminen: Kentän rajan ylittäminen mikäli se on merkitty.

Koko radan ravaaminen eli juokseminen. Esteiden välillä tulee laukata.

Kaksi tottelemattomuutta: Kielto esteellä, pysähtyminen, ylimääräinen voltti, pysähtyminen ennen väärää estettä.

Lähtö ennen tuomarin lupaa (suorituksen aloittaminen) tai lähtö yli 45 sekunnin jälkeen lähtömerkistä.

Tuomaria ei tervehditä (jolloin lähtölupaa ei tule).

Väärä rata: Väärän esteen hyppääminen tai esteen hyppääminen väärästä suunnasta. Rataan kuuluvan esteen hyppäämättä jättäminen.

Sarjaesteestä vain osan hyppääminen (myös kiellon jälkeen).

Vaarallinen oikoreitti.

Keppihevosen hajoaminen, kuten pään irtoaminen kepistä.

Varustevaatimusten rikkominen.

Henkilökunnan ohjeita ei noudateta.

Rataan tutustuessa tuhoaa, hyppää luvattomasti tai siirtää esteitä.

Toisen kilpailijan häiriköiminen.

Ikärajalliseen luokkaan osallistuminen, vaikka ei kuulu ikäryhmään.

Radalle saapumatta jättäminen toisen kerran.

Selkeä ontuminen tai muu vamma kesken rataa tai suoritukseen saapuessa.

Keskeytyspyynnöstä huolimatta jatkaminen (yksi äänimerkki).

Kentälle astuminen toisen kilpailijan suorituksen aikana.

Muu luvaton oleilu kilpailukentällä.

Lisäys 21.2.2018: Toinen tai kumpikin käsi irti ohjista suorituksen ajan.

4 virhepistettä:

Puomi tai lankku putoaa esteestä kosketuksen seurauksena (vain yksi 4 vp/ este).

Vesihaudan tai maton koskettaminen.

Muurin hajottaminen.

Tottelemattomuus: Hyppäämisestä kieltäytyminen, pysähdys (myös ennen väärää estettä tai esteiden välissä), ylimääräinen voltti (huom! Kieltäytymisen jälkeen sallittu), ylimääräinen täyskaarros, sivuun poikkeaminen, niskurointi. Huom! Kaksi tottelemattomuutta johtaa hylkäykseen.

Liian monta ravi- eli juoksuaskelta ennen tai jälkeen esteen. Mikäli koko rata on juoksuvoittoista, suoritus hylätään.

Lisäys 21.2.2018: Toinen käsi irtoaa ohjasta hetkellisesti suorituksen aikana.

Tämä säännöstä koskee vain aikaesteratsastusta perusradalla. Tyyli luokille ja muille erikoisluokille laaditaan omat säännöt tai sovelletaan jo olemassa olevia käytäntöjä ja sääntöjä.

Laatinut: Kati Pitkälä (Asio Otus) 4.2.2018

Ohjalisäys tehty 21.2.2018.